

Årsberättelse 2025

INNEHÅLL

Hänt under året	3
Klimatanpassning.se och nyhetsbrev	4
Möten	5
Arbetsgrupper	6
"Citizen surveillance" – övervakning av stickmyggor med allmänhetens hjälp	7
Säkrare grödor i ett föränderligt klimat genom ökad kunskap om parasiten <i>Cryptosporidium</i>	7
Främja klimatanpassning av skogsbruket via kravställning på träråvara vid upphandling	7
Regional kustsamverkan – strategisk kommunikation om klimatrisker	7
Regionala riskområden och kritiska beroenden	8
Vidareutveckling av underlag för instabila branta områden och raviner	8
Förstudie om vinderosion av jordbruksmark	8
Kunskapsunderlag och kompetensuppbyggnad för bedömning av stranderosion på Gotland	8
Stranderosionskartering Gotland – fortsättning	9
Förmöte om nationell övervakning av klimatpåverkan på byggnader med kulturvärden	9
Samordnad planering för klimatanpassning i ett avrinningsområde	9

Hänt under året

Myndighetsnätverket för klimatanpassning (MNKA) har under året fortsatt att fungera som en viktig nod för Sveriges klimatanpassningsarbete. Nätverket bestod vid årets slut av 28 nationella myndigheter, Sveriges kommuner och regioner samt länsstyrelserna som valt att delta i nätverket via representation genom två personer.

Arbetet har bedrivits genom nätverksmöten samt arbetsgrupper och har syftat till att stärka kunskapsutveckling, samordning och informationsspridning inom området.

Webbportalen klimatanpassning.se har fortsatt att vara en central kanal för samlad och tillförlitlig information om klimatanpassning. Under året lanserades en ny uppdaterad version av webbplatsen. Det uppmätta antalet registrerade besök uppgick till 48 704. Sammantaget visar användarundersökning att webbplatsen fortsatt fyller en viktig funktion som referens- och fördjupningsresurs för nätverkets målgrupper.

Nätverkets nyhetsbrev har fortsatt att vara en viktig kanal för informationsspridning. Tolv nyhetsbrev skickades ut under 2025. Antalet prenumeranter ökade under året och var vid årets slut 2 581. Statistik från utskicken visar på en hög öppningsfrekvens vilket indikerar ett fortsatt stabilt intresse bland mottagarna.

Fyra nätverksmöten genomfördes under året, varav två digitala möten och två fysiska heldagsmöten. Mötena har utgjort viktiga forum för informationsutbyte, gemensamma diskussioner och uppföljning av pågående arbete inom nätverket, inklusive arbetsgruppernas verksamhet.

I samband med mötet i maj genomfördes en utvärdering av formerna för nätverksmötena. Resultatet visade att medlemmarna är nöjda som det är idag, det är lagom många möten och en bra balans mellan fysiska möten och digitala.

Vid mötet i maj genomfördes också en kortare workshop för att diskutera formerna för arbetsgrupperna, hur fler myndigheter kan engageras, hur mest klimatanpassningsnytta uppnås samt utveckling av arbetsgrupper.

En utvärdering av hur medlemmarna uppfattat året med nätverket genomfördes via en enkät kring årsskiftet. Resultatet visar att nätverket bidragit till ökad samverkan i hög grad och att nätverkets arbetsgrupper i hög grad bidragit till en ökad kunskapsnivå hos målgrupperna. Värt att notera är dock att svarsfrekvensen var låg.

Den 25 april genomfördes ett välbesökt arbetsgruppsseminarium då arbetsgrupperna som var verksamma under 2024 presenterade resultaten av sitt arbete.

Totalt inkom 19 ansökningar om medel för arbete inom nätverkets arbetsgrupper, varav 10 arbetsgrupper beviljades finansiering. Arbetsgrupperna har samlat ett brett spektrum av aktörer och arbetet har bidragit till ökad kunskap, utveckling av metoder och underlag samt stärkt samverkan inom och mellan myndigheter.

Klimatanpassning.se och nyhetsbrev

Webbportalen klimatanpassning.se är fortsatt en central kanal för samlad och tillförlitlig information om klimatanpassning. Under 2025 uppgick antalet registrerade besök till 48 704, vilket innebär en minskning jämfört med tidigare år. Minskningen ska dock tolkas med försiktighet, då statistiken för 2025 inte är direkt jämförbar med tidigare år. Från och med lanseringen av den nya webbplatsen den 4 mars 2025 ingår inte besökare som har nekat användning av kakor i webbstatistiken, vilket innebär att den faktiska användningen av webbplatsen är högre än vad siffrorna visar.

Utöver förändringen i mätmetod ser vi även en generell nedgång i uppmätta besök, vilket bedöms hänga samman med förändrade användarbeteenden på internet. Den snabba utvecklingen av AI-baserade söktjänster och sammanfattningsverktyg innebär att allt fler användare får svar på övergripande frågor direkt i sökgränssnittet, utan att alltid klicka sig vidare till ursprungskällan. Denna utveckling påverkar många kunskapsintensiva webbplatser och innebär att traditionella måttetal som antal besök och sidvisningar ger en mer begränsad bild av webbplatsens faktiska användning och samhällsnytta.

För att följa upp nylanseringen genomfördes under 2025 en användarundersökning riktad till kommunala tjänstepersoner som arbetar med eller ansvarar för klimatanpassning, vilket är en prioriterad målgrupp för myndighetsnätverkets arbete. Resultaten visar att de genomförda förändringarna har mottagits väl och att webbplatsen upplevs som mer användarcentrerad än tidigare. Undersökningen visar också att användarna i stor utsträckning har hög kompetens inom klimatanpassningsområdet och en god egen förmåga att hitta den information de behöver. Informationen nås ofta via flera parallella kanaler, såsom andra kommuner, myndigheter, nätverk, söktjänster och AI-baserade sammanfattningar. Undersökningen visar samtidigt att behovet av en trovärdig, samlad och innehållsrik kunskapskälla för klimatanpassning kvarstår, och att Klimatanpassning.se fyller en viktig funktion som referens och fördjupningsresurs. Detta bekräftar att webbplatsens värde inte enbart kan mätas i antal besök, utan även i kvalitet, tillit och användbarhet för olika målgrupper.

Nyhetsarbetet på klimatanpassning.se har under 2025 fortsatt på en hög nivå, med totalt 348 publicerade nyheter. Urvalet av återpublicerade nyheter är fortsatt selektivt och fokuserar på svenska myndigheter, kommuner, länsstyrelser, regioner och universitet, public service-media och internationella aktörer såsom FN och EU. Genom detta urval stärks webbplatsens roll som en trovärdig samlingspunkt för aktuella frågor inom klimatanpassning.

Under 2025 skickades tolv nyhetsbrev ut med nätverket som avsändare. Antalet prenumeranter fortsatte att öka med drygt 300 läsare och uppgick vid årets slut till 2 581. Den genomsnittliga öppningsfrekvensen under året var 42,4 procent och den genomsnittliga klickfrekvensen 17,2 procent. Sammantaget visar detta på fortsatt stärkta nyckeltal och ett stabilt intresse för nyhetsbrevet bland mottagarna.

Möten

Två av de fyra mötena (januari och augusti) var kortare videomöten och två (maj och november) fysiska heldagsmöten. Heldagsmötet under våren genomfördes på konferenslokal i Stockholm, medan höstens möte genomfördes hos SMHI i Norrköping.

Inför varje möte insamlades nyheter och information från alla medlemmar och sammanställdes för informationsdelning genom spridande inom nätverket. Informationen vidarebefordrades även till kommunikationsfunktion på SMHI vilken ombesörjde att relevant information publiceras i nätverkets nyhetsbrev samt på klimatanpassning.se. Därtill fick deltagande parter information om vad som är aktuellt på klimatanpassning.se och arbetet i arbetsgrupperna följdes upp.

Översiktligt innehåll på möten

12 februari (digitalt)

- Verksamhetsbeskrivning 2025 och årsberättelse 2024 beslutades.
- Diskussion om förbättringar i processer för arbetsgrupper och projektbedömning.
- Information om EU-rapportering 2025.
- Presentation av förstudie om myndighetsövergripande stöd till kommuner.
- Uppdatering om regeringsuppdrag kring nationellt uppföljningssystem.

8 maj (fysiskt, Stockholm)

- Gruppdiskussion om formerna för arbetsgrupperna, inklusive hur mest klimatanpassningsnytta uppnås, hur fler myndigheter kan engageras samt förslag på nya arbetsgrupper.
- Presentationer om EU/UNFCCC, Nordiska ministerrådet, Sidas klimatanpassningsarbete och Viable Cities och Adaptation Hubs.
- Workshop om klimatforskning, extremväder och tippingpunkter.

29 augusti (digitalt)

- Genomgång av kommunikation: minskad total webbttrafik men högre engagemang i nyheter och nyhetsbrev.
- Status för arbetsgrupper 2025–2026, inklusive tidplan och rapporteringskrav.
- Förslag på ändringar i ansökningsprocessen (tydligare relevans, begränsning av projektledarskap, markering av fortsättningsprojekt).
- Presentation av utvärdering av MNKA-möten (frekvens och format uppskattas i stort).
- Förslag på teman för kommande möten.

26–27 november (SMHI, Norrköping)

- Information och uppdateringar från myndigheter samt nya kontaktpersoner.
- Genomgång av COP i Brasilien och UNFCCC: fokus på klimatanpassning, indikatorer och finansiering.
- Aktuellt från IPCC och kommande rapporter samt behov av myndighetsmedverkan i granskning och kommunikation.
- Status och lägesrapporter för arbetsgrupper 2025 samt planering av arbetsgrupper 2026.

- Projektmingel med nya projektidéer inför kommande ansökningsomgång.
- Presentationer och diskussioner om klimatkommunikation, desinformation och målgruppsanpassning.
- Exempel på utställningar och nya sätt att kommunicera klimatanpassning (naturum, vittnesmål).

Mötesanteckningar, presentationer och informationsdelningsdokument från alla möten under året finns sparade på nätverkets dokumentationssida på klimatanpassning.se.

Arbetsgrupper

En stor del av nätverkets arbete sker inom arbetsgrupperna. I början av mars fattade SMHI beslut om fördelning av medel till arbetsgrupper. Totalt inkom 19 ansökningar varav 10 beviljades medel på totalt 4 811 799 kr.

Under året fick en arbetsgrupp lägga ned sitt projekt på grund av brist på personella resurser. Arbetsgruppens medel gick att fördela till nästa i ordningen enligt den tidigare omröstningen. Riksantikvarieämbetets arbetsgrupp *Förmöte om nationell övervakning av klimatpåverkan på byggnader med kulturvården* (115 000kr) samt Länsstyrelsen i Västmanlands arbetsgrupp *Samordnad planering för klimatanpassning i ett avrinningsområde* (380 000kr) kunde därför få finansiering.

Tabell 1. Arbetsgrupper under 2025.

Projektets titel	Sammanfattande part
Citizen surveillance – övervakning av stickmyggor med allmänhetens hjälp	SVA
Säkrare grödor i ett föränderligt klimat genom ökad kunskap om parasiten <i>Cryptosporidium</i>	SVA
Främja klimatanpassning av skogsbruket via kravställning på träråvara vid upphandling	Skogsstyrelsen
Regional kustomverkan för strategisk kommunikation om klimatrisker och klimatanpassning i Blekinge, Kalmar och Gotlands län	Lst Gotland
Regionala riskområden och kritiska beroenden	Lst Stockholm
Vidareutveckling av Skogsstyrelsens underlag rörande instabila branta områden och raviner känsliga för vegetationsförändringar	SIG
Förstudie om vinderosion av jordbruksmark	SGU
Kunskapsunderlag och kompetensuppbyggnad för bedömning av stranderosion på Gotland	SGU
Informationsinsats för kommuner i Skåne och Halland tillsammans med Regional kustomverkan Skåne-Halland	Lst Skåne
Stranderosionskartering Gotland – fortsättning	SGU
*Förmöte om nationell övervakning av klimatpåverkan på byggnader med kulturvården	Riksantikvarieämbetet
*Samordnad planering för klimatanpassning i ett avrinningsområde	Lst Västmanland

*arbetsgrupper som tillkom under året efter omfördelning av medel i enlighet med tidigare gjort bedömning

Arbetsgrupperna har samlat ett brett spektrum av nationella myndigheter, länsstyrelser, kommuner, forskningsaktörer och andra organisationer. Arbetet har bidragit till ökad kunskap, utveckling av metoder och underlag samt stärkt samverkan inom och mellan myndigheter.

Nedan beskrivs de olika arbetsgruppernas innehåll och resultat kortfattat.

"Citizen surveillance" – övervakning av stickmyggor med allmänhetens hjälp

Projektledare: Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)

Deltagande parter: Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), SLU Artdatabanken, Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket

Projektet har haft som syfte att stärka den nationella övervakningen av stickmyggor genom att komplettera traditionella övervakningsmetoder med rapportering från allmänheten. Arbetet har omfattat utveckling av en rapporteringsfunktion i Artportalen, kommunikationsinsatser för att nå ut brett samt hantering och kvalitetssäkring av inkommet material, inklusive artbestämning. Projektet har bidragit med nya data om förekomst och utbredning av stickmyggor och visat på potentialen i medborgarforskning som ett långsiktigt komplement i övervakningen av myggburna smittor.

Säkrare grödor i ett föränderligt klimat genom ökad kunskap om parasiten Cryptosporidium

Projektledare: Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)

Deltagande parter: Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Livsmedelsverket, Folkhälsomyndigheten

Projektet har syftat till att stärka kunskapen hos producenter av bladgrönsaker om parasiten Cryptosporidium och dess koppling till klimatrelaterade risker. Arbetet har omfattat utbildningsinsatser, gårdsbesök och framtagande av informationsmaterial. Projektet har synliggjort sårbarheter i produktionskedjan och bidragit till säkrare livsmedel, minskad risk för smittspridning och förbättrad folkhälsa.

Främja klimatanpassning av skogsbruket via kravställning på träråvara vid upphandling

Projektledare: Skogsstyrelsen

Deltagande parter: Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen i Skåne län, Boverket, GAIA arkitektur

Projektet har undersökt hur kravställning i offentlig upphandling kan användas som ett styrmedel för att främja klimatanpassning inom skogsbruket. Arbetet har genomförts genom intervjuer, workshops och framtagande av förslag på arbetssätt och verktyg. Projektet har bidragit till ökad samverkan mellan aktörer i skogens värdekedja och stärkt kunskap hos kommuner och andra upphandlande aktörer.

Regional kustsamverkan – strategisk kommunikation om klimatrisker

Projektledare: Länsstyrelsen i Gotlands län

Deltagande parter: Länsstyrelserna i Gotlands, Blekinge och Kalmar län, SGI, SGU, Region Gotland, Region Blekinge, Region Kalmar län samt kustkommuner inom RKS

Projektet har haft fokus på att stärka kommunikationen om klimatrisker och klimatanpassning i kustkommuner, särskilt kopplat till stigande havsnivåer. Arbetet har omfattat utveckling av metoder och material för målgruppsanpassad kommunikation samt stöd till lokala aktörer i dialogen med invånare och beslutsfattare. Resultaten ger stöd för långsiktig och samordnad kommunikation.

Regionala riskområden och kritiska beroenden

Projektledare: Länsstyrelsen i Stockholms län

Deltagande parter: Länsstyrelsen i Stockholms län, SGI, MSB, Försvarsmakten, Trafikverket, Region Stockholm, Länsstyrelsen i Värmlands län, Botkyrka kommun, Tyresö kommun

Projektet är en vidareutveckling av tidigare arbete med regionala kartläggningar av klimatrelaterade riskområden. Under året har fokus legat på att öka användbarheten av underlagen samt att analysera kritiska beroenden, särskilt inom transportsektorn. Projektet har bidragit till stärkt underlag för strategisk prioritering av förebyggande klimatanpassningsåtgärder.

Vidareutveckling av underlag för instabila branta områden och raviner

Projektledare: Statens geotekniska institut (SGI)

Deltagande parter: Statens geotekniska institut (SGI), Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Lantmäteriet

Projektet har vidareutvecklat nationella kartunderlag för identifiering av områden där skogsbruk och exploatering kan orsaka erosion, ras och slamströmmar. Genom uppdaterade data och ny beräkningsmetodik har precisionen i analyserna förbättrats. Resultaten bidrar till säkrare planering och minskad risk för skador.

Förstudie om vinderosion av jordbruksmark

Projektledare: Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Deltagande parter: Sveriges geologiska undersökning (SGU), SMHI, Jordbruksverket, Uppsala universitet

Projektet har tagit fram den första nationella översikten över vinderosion av jordbruksmark i Sverige på över två decennier. Arbetet har omfattat litteraturstudier, klimatdataanalyser och fältarbete. Projektet har synliggjort vinderosion som en relevant klimatrisk även i svenska förhållanden och lagt grund för fortsatt forskning och metodutveckling.

Kunskapsunderlag och kompetensuppyggnad för bedömning av stranderosion på Gotland

Projektledare: Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Deltagande parter: Sveriges geologiska undersökning (SGU), Statens geotekniska institut (SGI), Länsstyrelsen i Gotlands län, Region Gotland, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Blekinge län

Projektet har tagit fram planeringsunderlag och handläggarstöd för bedömning av stranderosion längs Gotlands kust. Arbetet har kombinerat kartering, analys och dialog med användare för att säkerställa praktisk tillämpbarhet. Resultaten stärker besluts-underlag för fysisk planering och klimatanpassning.

Informationsinsats för kommuner i Skåne och Halland tillsammans med Regional kustsamverkan Skåne-Halland

Projektledare: Länsstyrelserna inom regional kustsamverkan (RKS)

Deltagande parter: Länsstyrelsen Skåne och Halland, SGI och SGU

Projektet har stärkt samverkan mellan myndigheter och kommuner i kustzonen genom gemensamma möten, kunskapsutbyte och samordning av pågående initiativ. Arbetet har bidragit till att öka kunskapen om vilka underlag som finns och hur det kan tillämpas i planering av och genomförande av åtgärder.

Stranderosionskartering Gotland – fortsättning

Projektledare: Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Deltagande parter: Sveriges geologiska undersökning (SGU), Statens geotekniska institut (SGI), Länsstyrelsen i Gotlands län, Region Gotland

Projektet har vidareutvecklat karteringen av stranderosion på Gotland genom kompletterande analyser och utvidgat geografiskt täckningsområde. Arbetet bidrar till ökad detaljeringsgrad och bättre jämförbarhet över tid och ger ett långsiktigt planeringsunderlag för hantering av erosion och översvämningsrisker.

Förmöte om nationell övervakning av klimatpåverkan på byggnader med kulturvärden

Projektledare: Riksantikvarieämbetet

Deltagande parter: Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Örebro län, Statens fastighetsverk, Uppsala universitet, Högskolan i Gävle, Riksantikvaren (Norge), NIKU, Mycoteam

Arbetsgruppen har genomfört ett förmöte för att undersöka förutsättningarna för ett framtida nationellt övervakningsprogram för klimatförändringarnas påverkan på byggnader med kulturvärden. Fokus har legat på erfarenhetsutbyte, identifiering av kunskapsluckor och diskussioner om mätmetoder, indikatorer och ansvarsfördelning. Projektet har bidragit till stärkt samverkan mellan berörda aktörer och lagt en gemensam grund för fortsatt arbete.

Samordnad planering för klimatanpassning i ett avrinningsområde

Projektledare: Länsstyrelsen Västmanlands län

Deltagande parter: Länsstyrelsen Västmanlands län, DHI, SLU, MSB, Statens fastighetsverk, Skogsstyrelsen samt Västerås stad

Projektet har syftat till att utveckla ett samordnat angreppssätt för klimatanpassning i ett avrinningsområde, med fokus på naturbaserade lösningar. Arbetet har omfattat GIS-analyser, hydrologisk modellering, fältstudier och aktörsdialog. Projektet skapar förutsättningar för fortsatt samverkan och praktiskt genomförande.